

Sygn. akt II K 33/17

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Krystyna Szczechowicz

Protokolant: p.o. sek. sąd. Milena Małyszko

w obecności Prokurator Prok. Rejonowej delegowana do Prokuratury Okręgowej w Olsztynie E. C.

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2017 roku

sprawy **M. A.**

urodzonego (...) w B.

syna E. i B. z d. S.

skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. **Sądu Rejonowego w Mrągowie – VI Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w B. z dnia 28 marca 2013 r., sygn. akt (...)**, za przestępstwo z art. 226 § 1 kk, popełnione w dniu 27 września 2012 r., na karę grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł; powyższą karę Sąd warunkowo zawiesił skazanemu na okres próby 2 lat;
2. **Sądu Rejonowego w Mrągowie – VI Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w B. z dnia 22 sierpnia 2013 r., sygn. akt (...)**, za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełnione w dniu 18 marca 2013 r., na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, w którym to okresie oddano skazanego pod dozór kuratora sądowego;
3. **Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 07 grudnia 2016 r., sygn. akt (...)**, za przestępstwo z art. 280 § 1 kk, popełnione w dniu 12 marca 2016 r., na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności; skazany zaczął odbywać powyższą karę w dniu 20 stycznia 2017 r., a termin zakończenia jej odbywania wyznaczony mu został na dzień 20 stycznia 2019 r.;
4. **Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 15 lutego 2017 r., sygn. akt (...)**, za przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk, popełnione w dniu 23 listopada 2016 r., na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności; na poczet orzeczonej kary Sąd zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia go wolności w sprawie od dnia 25 listopada 2016 r. do dnia 20 stycznia 2017 r.; skazany będzie odbywał powyższą karę w okresie od 20 stycznia 2019 r. do 24 listopada 2021 r.;

o r z e k a:

I. na podstawie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 569 § 1 i § 2 k.p.k., art. 85 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. łączy: karę 2 lat pozbawienia wolności, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 07 grudnia 2016 r., sygn. akt (...) (punkt 3 wyroku) oraz karę 3 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 15

lutego 2017 r., sygn. akt (...) (punkt 4 wyroku) i orzeka wobec **M. A.** karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, orzeczonej w punkcie I wyroku, zalicza skazanemu M. A. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (...) Sądu Okręgowego w Olsztynie, a także okres odbytej dotychczas kary pozbawienia wolności z wyroku (...) Sądu Rejonowego w Biskupcu do dnia 25 maja

2017 r.;

III. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. w pozostałym zakresie łączone wyroki pozostawia do odrębnego wykonania;

IV. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umarza;

V. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 kpk, art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r., poz. 615 ze zm.) oraz § 4 ust. 1, 2 i 3, § 17 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. S. kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem wynagrodzenia za obronę skazanego wykonywaną z urzędu oraz kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych 60/100) tytułem podatku VAT w stawce 23% od zasądzzonego wynagrodzenia;

VI. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Sygn. akt II K 33/17

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 marca 2017 r. Dyrektor Zakładu Karnego w B., działając w oparciu o przepisy art. 12b k.k.w., poinformował Sąd Okręgowy w Olsztynie, iż w odniesieniu do skazanego M. A. mogą zachodzić warunki do wydania wyroku łącznego.

Sąd Okręgowy w Olsztynie ustalił, że M. A. karany był następującymi wyrokami:

5. **Sądu Rejonowego w Mrągowie – VI Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w B. z dnia 28 marca 2013 r., sygn. akt (...)**, za przestępstwo z art. 226 § 1 kk, popełnione w dniu 27 września 2012 r., na karę grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł; powyższą karę Sąd warunkowo zawiesił skazanemu na okres próby 2 lat;

6. **Sądu Rejonowego w Mrągowie – VI Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w B. z dnia 22 sierpnia 2013 r., sygn. akt (...)**, za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełnione w dniu 18 marca 2013 r., na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, w którym to okresie oddano skazanego pod dozór kuratora sądowego;

7. **Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 07 grudnia 2016 r., sygn. akt (...)**, za przestępstwo z art. 280 § 1 kk, popełnione w dniu 12 marca 2016 r., na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności; skazany zaczął odbywać powyższą karę w dniu 20 stycznia 2017 r., a termin zakończenia jej odbywania wyznaczony mu został na dzień 20 stycznia 2019 r.;

8. **Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 15 lutego 2017 r., sygn. akt (...)**, za przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk, popełnione w dniu 23 listopada 2016 r., na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności; na poczet orzeczonej kary Sąd zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia go wolności w sprawie od dnia 25

listopada 2016 r. do dnia 20 stycznia 2017 r.; skazany będzie odbywał powyższą karę w okresie od 20 stycznia 2019 r. do 24 listopada 2021 r.;

dowód: pismo Dyrektora ZK w B. k. 2, odpis wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie, sygn. (...) (k. 3), obliczenie kary k. 4, dane o karalności k. 13-14, odpis wyroku Sądu Rejonowego w Biskupcu, sygn. akt (...) k. 20, odpis wyroku Sądu Rejonowego w Mrągowie, VI Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Biskupcu, sygn. akt (...), odpis wyroku Sądu Rejonowego w Mrągowie, VI Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Biskupcu, sygn. akt (...) k. 22, opinia o skazanym z ZK w B. wraz z informacją o pobytach i orzeczeniach k. 30-31, akta spraw Sądu Rejonowego w Biskupcu: sygn. (...),(...), (...), teczka dozoru nr (...), akta sprawy SO w Olsztynie, sygn. (...).

Sąd zważył co następuje:

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy w Olsztynie dokonując analizy przesłanek warunkujących wydanie wyroku łącznego, o jakich mowa w art. 568a kpk, wziął pod uwagę wszystkie wyroki skazujące dotyczące skazanego M. A..

Do czasu wejścia w życie ustawy z 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U., poz. 396), a zatem do dnia 1 lipca 2015 r., przepis art.76 § 1 k.k. jak zgodnie przyjmowano w orzecznictwie stanowił *lex specialis* w stosunku do art. 108 k.k. W sytuacji zatem gdy nie doszło do zarządzenia wykonania kary w okresie próby, czy też kolejnych 6 miesięcy dochodziło do zatarcia skazania. Sytuacja w tym zakresie uległa radykalnej zmianie od dnia 1 lipca 2015 r., gdy art. 76 § 1 k.k. zaczął obowiązywać w nowym brzmieniu. Według zawartej w tym przepisie regulacji (odnosi się to także do aktualnego brzmienia art. 76 § 1b po nowelizacji ustawą z 11 marca 2016 r., Dz.U., poz. 437, która obowiązuje od 15 kwietnia 2016 r.), art. 108 k.k., określający nakaz jednoczesnego zatarcia wszystkich zbiegających się skazań, stosuje się także do zatarcia skazania na karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Oznacza to, że ponowne popełnienie przestępstwa przed upływem okresu wymaganego do zatarcia skazania na karę orzeczoną z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia jej wykonania wywołuje niezbędność stosowania konstrukcji prawnej z 108 k.k.

Istotne znaczenie ma przy tym intertemporalny przepis art. 21 ustawy nowelizacyjnej z 20 lutego 2015 r., który stanowi, że do skazań prawomocnymi wyrokami wydanymi przed 1 lipca 2015 r. w kwestii zatarcia skazania stosuje się przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym ustawą nowelizacyjną, chyba że okres zatarcia skazania upłynął przed wymienioną wyżej datą; wówczas zatarcie skazania następuje z dniem 1 lipca 2015 r. Opisane unormowanie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 4 § 1 k.k. (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2016 r., V KK 265/16, Legalis nr 1526334).

W związku z powyższym w odniesieniu do M. A. nie nastąpiło zatarcie skazania w sprawach Sądu Rejonowego w Biskupcu o sygn. (...) i (...).

Nie zmienia to jednak faktu, że wyroki te nie podlegają już wykonaniu i nie orzeczono nimi kar podlegających łączeniu.

Kolejne dwa wyroki dotyczą czynów popełnionych po 1 lipca 2015 roku i zostały wydane oczywiście po tej dacie. Art. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), stanowi że przepisów rozdziału IX ustawy, o jakiej mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej, w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. W przypadku zatem, gdy skazany karany jest wyrokami pochodzącymi sprzed dnia 01 lipca 2015 r. oraz po tym dniu, Sąd zobligowany jest rozważyć, które przepisy – stare czy nowe będą względniejsze dla sprawcy, co w niniejszej sprawie nie ma miejsca.

Podstawę do wydania wyroku łącznego w przedmiotowej sprawie i orzeczenia nim kary łącznej stanowić będą tym samym przepisy art. 568a § 1 i 2 kpk oraz art. 85 § 1, 2 i 3 kk, w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 lipca 2015 r.

Zgodnie z treścią art. 85 § 1 i § 2 kk jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną. Podstawą orzeczenia kary łącznej są podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1.

Warunek o jakim mowa w art. 85 § 2 kk (kar podlegających wykonaniu), spełniony jest tak w odniesieniu do kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 07 grudnia 2016 r., sygn. akt (...) - skazany zaczął odbywać powyższą karę w dniu 20 stycznia 2017 r., a termin zakończenia jej odbywania wyznaczony mu został na dzień 20 stycznia 2019 r., jak i do kary 3 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 15 lutego 2017 r., sygn. akt (...), którą będzie odbywał w okresie od 20 stycznia 2019 r. do 24 listopada 2021 r.

Nie zachodzi także przesłanka negatywna, o jakiej mowa w art. 85 § 3 kk, wykluczająca możliwość wydania wyroku łącznego, co do żadnego spośród wymienionych wyżej skazań. Powołany przepis stanowi bowiem, że podstawą orzeczenia jednej kary łącznej nie może być kara wymierzona za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa lub karą łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu.

Tymczasem żadna z kar objętych wskazanymi wyżej dwoma wyrokami nie jest karą wymierzoną za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa lub karą łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu. Skazany popełnił bowiem przestępstwa, zanim jeszcze zaczął odbywać którąkolwiek z orzeczonych wobec niego kar.

W przedmiotowej sprawie, Sąd wymierzając wobec oskarżonego karę łączną, stosownie do regulacji art. 85a kk, wziął pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągać w stosunku do skazanego M. A., a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, uwzględniając przy tym dotychczasową, wielokrotną karalność wymienionego oraz wysoką szkodliwość społeczną popełnionych przez niego przestępstw, w tym zwłaszcza w odniesieniu do popełnianych przez niego przeciwko mieniu, z użyciem przemocy (art. 280 § 1 kk) i zbrodni rozboju, co dowodzi znacznego stopnia jego demoralizacji.

Kolejną kwestią wymagającą rozważenia przy łączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności, objętych wskazanymi trzema wyrokami, jest wysokość kary łącznej, którą należało będzie orzec w miejsce orzeczonych pierwotnie kar jednostkowych.

Zgodnie z treścią art. 86 § 1 kk Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak ustawowych granic wskazanych w tym przepisie.

W przedmiotowej sprawie zatem granice wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności kształtują się między karą najsurowszą, tj. karą łączną 3 lat pozbawienia wolności, która orzeczona została wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie w sprawie (...), a karą 5 lat pozbawienia wolności, tj. sumą kar z wyroków podlegających łączeniu, tj. 3 lat pozbawienia wolności z wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie w sprawie (...) i 2 lat pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w Biskupcu w sprawie (...).

W tym miejscu wskazać należy, że treść przepisu art. 86 k.k. stwarza podstawy do oparcia wymiaru kary łącznej zarówno na zasadzie absorpcji, jak i na zasadzie kumulacji oraz asperacji, przy czym wybór sposobu wymiaru kary łącznej uzależniony jest od oceny okoliczności konkretnego wypadku, w tym w szczególności więzi o charakterze przedmiotowym i podmiotowym pomiędzy poszczególnymi przestępstwami, za które wymierzono kary jednostkowe (postanowienie SN z 7 października 2002 r., II KK 270/02,

LEX nr 55547; por. wyrok SA w Katowicach z 8 marca 2001 r., II AKa 59/01, Prok. i Pr. 2002, z. 3, poz. 21; P. Zwolak, glosa do uchwały SN z 25 października 2000 r., I KZP 28/00..., s. 114 i n.). Trafnie przy tym podnosi się

w orzecznictwie, że „zastosowanie zasady absorpcji, asperacji, czy kumulacji przy orzekaniu tak kary łącznej, jak i wydawaniu wyroku łącznego uwarunkowane jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, objętymi tymże skazaniem. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski jest związek przedmiotowo-podmiotowy łączący te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione” (por. wyrok SA w Łodzi z 9 maja 2001 r., II AKA 63/01, Prok. i Pr. 2002, z. 7-8, poz. 20)”.

Sąd podziela nadto wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, iż zasada absorpcji czy kumulacji, jako rozwiązania skrajne, powinny być rozstrzygnięciami raczej o charakterze wyjątkowym (vide: wyrok SN z dnia 2 grudnia 1975r., sygn. akt. Rw 628/75, OSNKW 1976, z. 2, poz. 33). Kara łączna bowiem to szczególna kara wymierzana niejako „na nowo” i jako taka stanowić winna syntetyczną i całościową ocenę zachowań sprawcy, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego reakcją na popełnione przez niego czyny i jako taka nie może i nie powinna być postrzegana jako instytucja mająca działać na korzyść skazanego, ale jako instytucja gwarantująca racjonalną politykę karania w stosunku do sprawcy wielości przestępstw.

W odniesieniu zatem do orzeczonej wobec skazanego M. A. w punkcie I wyroku kary łącznej wskazać trzeba, że w niniejszej sprawie bliski związek czasowy nie zachodzi pomiędzy przestępstwami. Natomiast charakter i przedmiot przestępstw objętych poszczególnymi wyrokami jest zbieżny – typ podstawowy i kwalifikowany przestępstwa rozboju. Nie można przy tym zapominać, że decydujące znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma także wzgląd na oddziaływanie kary w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popełnienie przez skazanego przestępstw, na przestrzeni jednego roku, pozwala przyjąć, iż jest on sprawcą wysoce zdemoralizowanym. Na uwagę zasługuje fakt, że oskarżony dopuszcza się przestępstw o coraz wyższym ciężarze gatunkowym i stopniu społecznej szkodliwości.

Na tym tle połączenie powyższych skazań na zasadzie częściowej absorpcji i ukształtowanie wymiaru kar łącznych na poziomie 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności jawi się ze wszech miar słusne i korzystne dla skazanego. Tym bardziej, jeśli weźmie się pod uwagę, iż Sąd meriti był uprawniony do wymierzenia w omawianych przypadku kary łącznej w oparciu o zasadę kumulacji w wysokości 5 pozbawienia wolności.

Wreszcie za dodatkowym złagodzeniem wymiaru kary łącznej nie przemawiała postawa M. A. prezentowana w warunkach izolacji penitencjarnej. Z aktualnej opinii o skazanym nadesłanej przez administrację Zakładu Karnego w B. wynika bowiem, że M. A. nie jest zainteresowany ani pracą ani też nie ukończył żadnego programu readaptacji społecznej, a na temat popełnionych przestępstw wypowiada się umiarkowanie krytycznie.

Reasumując, mając na względzie przytoczone okoliczności, przy wymiarze kary łącznej Sąd uwzględnił charakter penalizowanych w poszczególnych wyrokach przestępstw oraz ich związek przedmiotowy, a także obecną postawę skazanego i uznał za zasadne przyjęcie przy wymiarze kary łącznej zasady asperacji tj. częściowej absorpcji (punkt I wyroku).

Sąd, działając w oparciu o przepis art. 577 kpk, dokonał jednocześnie zaliczenia skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia go wolności w sprawie (...) Sądu Okręgowego w Olsztynie, a także okres odbytej dotychczas kary pozbawienia wolności z wyroku (...) Sądu Rejonowego w Biskupcu do dnia 25 maja 2017 roku.

W zakresie, w jakim rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach nie mogły być objęte wyrokiem łącznym należało pozostawić je do odrębnego wykonania, o czym orzeczono w oparciu o przepis art. 576 § 1 kk. (pkt III wyroku).

Wobec braku przesłanek do objęcia wyrokiem łącznym pozostałych kar jednostkowych orzeczonych wobec skazanego, poza wyrokami wymienionymi w punkcie I wyroku łącznego, Sąd na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w pozostałym zakresie, w przedmiocie wydania wyroku łącznego. (punkt IV wyroku)

Sąd zwolnił skazanego od zapłaty kosztów sądowych za wydanie wyroku łącznego, mając na uwadze jego sytuację majątkową i zarobkową oraz fakt, iż obecnie odbywa on długoterminową karę pozbawienia wolności, o czym orzeczono w oparciu o przepisy art. 624 § 1 kpk. (punkt VI wyroku).

O kosztach za obronę skazanego M. A. wykonywaną z urzędu orzeczono w oparciu o art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r., Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615) oraz § 4 ust. 1, 2 i 3, § 17 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714) .